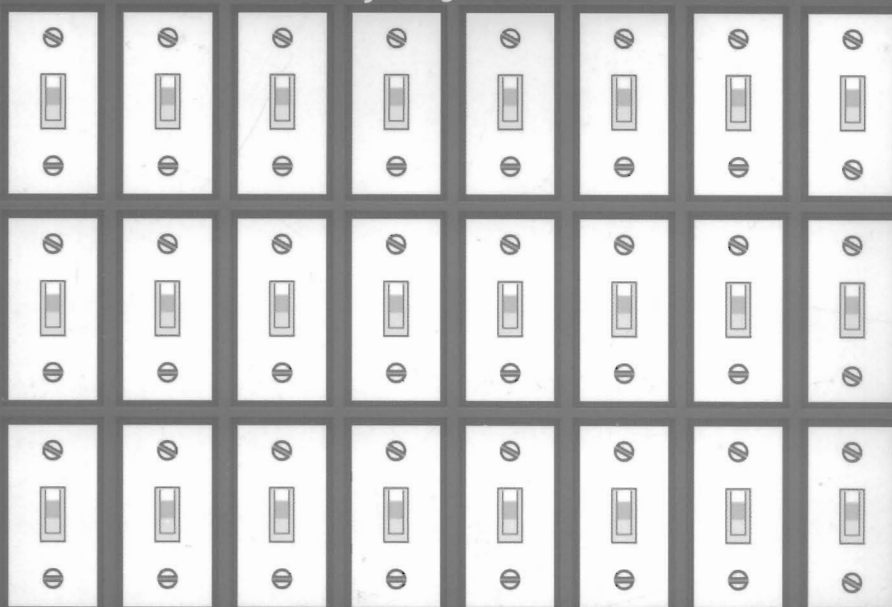

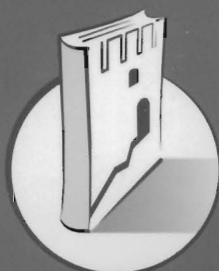
DAROVITI I DRUŠTVENA ELITA SUPRADOTAȚII ȘI ELITA SOCIALĂ

15. OKRUGLI STO
CEA DE-A 15-a MASĂ ROTUNDĂ

Vrșac, 10. jul 2009.

Vărșeț, 10 iulie 2009.

able to stimulate the lasting development of human beings in a social context. If well organized, educational systems can lead to the success and elimination of social failure. At the global level, mutual respect for diversity can be a solution for antinomy between equality and elite.

Key words: antinomy, giftedness, education, diversity.

Prof. Dr Victor NEUMANN, profesor de teoria istoriei la Universitatea de Vest din Timisoara Romania

victorneumann@hotmail.com

Exceptionalismul si problemele binelui de obste. Despre setul de valori culturale ce sta la temelia pedagogiei romanesti

Rezumat: Tema trimite la rigurile intelectuale ale Romaniei si la evaluarea gandirii politice romanesti in secolele XIX si XX, caz in care exceptionalismul intelectual si educatia au subminat ideea binelui de > obste. In locul formarii elitelor, o orientare elitista a prelungit sensul discriminatoriu al minoritatii sociale si politice dominante; in locul ideii occidentale de scoala si de norme privind coabitarea civica, in > locul formarii clasei de mijloc in baza justitiei sociale, s-a conservat idealul diferentelor culturale, de cunoastere si de acces la putere, specifice lumii premoderne. Prin cateva exemple, autorul isi propune sa arate trasaturile acestui fel de a gandi; valorile istorice mostenite, respectiv cultura ambivalentelor ce a definit si defineste si astazi Romania ca fiind oentitate sociala si politica asezata intre Orient si Occident. Innoirea structurii de gandire - de aici poate porni o autentica integrare europeana a Sud Estului - pretinde decodarea si reconstructia miturilor istorice si identitare, precum si reforme pedagogice indatorate schimbarii de paradigma culturala.

Prof. Dr Victor NEUMANN, profesor terije istorije na Univerzitetu Vest Temišvar

Tema se odnosi na evaluaciju rumunske političke misli u XIX-om i xx-om veku i na intelektualnu posebnost. Umesto formiranja elita, elistističkog odnosa, elitizam je produžio diskriminatorski odnos prema manjini; umesto civilizovanog odnosa prema obrazovanju i jednog građanskog odnosa, stvorio se odnos kulturne različitosti, specifičan za postmoderni svet. Kroz nekoliko primera, autor opisuje ovaj način razmišljanja; nasleđene istorijske vrednosti, kultura različitosti koja je danas specifična za Rumuniju, kao mesto susretanja istoka i zapada. Menjanje načina razmišljanja – mesto je sa kojeg kreće autentična evropska integracija istočnih krajeva i takođe, ponovna izgradnja mitova i identiteta, kao i pedagoške reforme za koje treba zahvaliti kulturnoj paradigmi

Проф. др Радмила Николић
Учитељски факултет Ужице
scholae50@yahoo.com

НОВЕ ЕЛИТЕ И ДАРОВИТИ

Говорити данас о друштвеној елити и даровитима није ни мало једноставно и у првом реду захтева прецизно одређивање појма елите у савременим условима. Ако се пође од основног значења речи елита (од лат. Eligere – изабрати, у најопштијем смислу речи представља нешто што је одабрано по неком вредносном критеријуму, као оно што ту изабрану вредност поседује у натпросечној мери, као оно што је највредније, што је „цвет“ неког друштва), чини се лакшим утврђивање везе друштвене елите и даровитих. Још један услов за то је битан, а то је да елиту представљају одабрани по природним и исказаним способностима, а не по избору других или самоизбору.

Историјски гледано, социолошка и друга бројна проучавања, говоре о промени значења речи елита, посебно када се посматра из различитих углова, из социолошког или политичког

односно када се посматра из угла друштвене структуре или преко категорија друштвене моћи, власти.

Могуће је говорити о елитама у различитим областима (политичка или елита моћи, интелектуална елита, културна елита, позоришна елита, елитни универзитети и сл.) али то не значи да оне нису нужно повезане а често чак и међусобно сукобљене. Истакнути теоретичар елитизма Vilfredo Paerto, заступао је став да се у свакој професији може сваки учесник, на основу једног показатеља његове успешности рангирати од најбољих (који представљају елиту) до најслабијих.

Оно одређење елите које значи „избор“, оно што је најбоље у свакој врсти, „одабрани слој друштва, круг људи који се налази на највишем ступњу интелектуалног развоја“ пружа могућност за утврђивање везе друштвене елите и даровитих.

Оно што у овом тренутку може да буде од користи за разматрање овог проблема јесте да ли се данас може говорити о друштвеној елити као оном друштвеном слоју који „предњачи у разним стварима“, који својим деловањем вуче друштво напред, да ли су они који данас доносе одлуке које битно утичу на живот великог броја људи најспособнији, какав положај и улогу у друштву имају они који су најспособнији и да ли се тај положај може повезивати са знањем и способностима, да ли су знање, врлине и способности основне вредности које карактеришу друштвену елиту, како је то још истицао Платон.

Савремени амерички аутори (К.Лаш, 1996.) говоре о „новим елитама“ које су настале у новим друштвеним, економским и политичким условима које не карактеришу увек високе способности. На ова и бројна питања покушаћемо да дамо одговоре у овом раду.

Кључне речи: друштвене елите, даровити, одабрани, друштвени положај, политичка моћ

Prof. dr. Radmila Nikolic,
The Teacher-training Faculty of Uzice

NEW ELITES AND THE GIFTED

To talk about the social elite and the gifted people today is not a simple thing, and requires, in the first place, a precise definition of the term *elite* in present-day conditions. If we start from the most broadly accepted meaning of that word, then, *elite* (from the Latin word *Eligere*, with the meaning *to choose*), represents something that is chosen by some value, something that possess that chosen value in the above-average degree, something that is most valuable of all, "the flower" of a society. With this meaning of the word in mind, it seems much easier to establish the connection between the social elite and the gifted. Another very important condition is that the elite must consist of the people chosen by their abilities alone, and not by some arbitrary criteria of others.

There have been many different meanings of the word *elite* in the course of history depending from which angle we looked at it - sociological, political, from the point of view of the structure of a society or the power that it had in a society.

We can speak about the elite in different areas (political, intellectual, cultural, theatrical, educational etc.), but this differentiation does not mean that these kinds are not interconnected and very often contrasted to each other. The prominent theoretician of elitism Vilfredo Pareto, thought that in each profession every participant could be ranked from the best one (representing the elite) to the worst one, on the basis of different abilities. The elite, or elite class, is the total of best rated people in every branch of human activity.

The definition of the elite which includes "choice", or "what is best in every kind", "the chosen stratum of a society", "the people who are at the highest level of intellectual development" offers the clue for establishing the connection between the elite of a society and its gifted people.

At this moment we can discuss the questions of whether the social elite represents the social stratum that is always "ahead in all issues", the one that enables a society to progress, whether the people who make the most important decisions today are the ones who are the most able of all, what their position and status in a society are, whether that position is conditioned by their abilities and

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

159. 928 - 053. 5 (082)

НАУЧНИ скуп „Даровити и друштвена елита“ (2009 ; Вршац)

Zbornik rezimea sa međunarodnog naučnog skupa „Daroviti i društvena elita“, Vršac/Arad, 10. juli 2009;

organizatori: Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača – Mihailo Palov, Vršac, Universitatea „Aurel Vlaicu“ din Arad, Romania– Vršac : Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov“, 2009 (Vršac : Tuli) – 72 str; 30 cm – (Biblioteka Zbornici / Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje Vaspitača „Mihailo Palov“, Vršac)

„15. okrugli sto“ --> nasl. str. - Uporedo srp. Tekst i engl. Prevod. – Tiraž 100

ISBN 978-86-7372-108-8

a) Даровита деца - Зборници - Резимеи

COBISS.SR-ID 240183815